

REIS

Äraarvamatu Hiina II

Pisut Hiinast

Sõna „Hiina” pärineb tõenäoliselt kaua valitsenud Qini dünastia nimest.

Hiina pealinnad on alati olnud idas, neist praegune on Peking (põhjalinn). Hiina Rahvavabariik kuulutati välja 1949. aastal ja seda on alati juhtinud totalitaarne Kommunistlik Partei. Kuigi riigil on president, mõjutavad valitsemist kommunistid. Rahvaarvuks loetakse 1,34 miljardit inimest ja pindalalt on Hiina maailma neljas riik. Kuid põllumajanduseks kõlbab pindalast vaid 10%, kus lõviosas kasvatatakse riisi. Hiinlased on väga tark rahvas, alustades rahvameditsiinist ja lõpetades leiutistega – Hiinast on tulnud pronks, trükitehnika, kell, püssirohi, tikud, paber ja paberraha, portselan, siid, vibu, vihmavari, hambahari. Maailmakuulus on Hiina kunst, eriti sealseid tüsi- ja akvarellmaalid paberil ja siidil ning puuarhitektuur (reljeefidega kaunistatud ja värvidega kaunistatud palgid). Kivist ehituskunsti iseloomulik element on müür, millega ümbritseti losse, templeid, kloostreid ja linnu. Väga kõrge tasemega on Hiinas tarbekunst, peamiselt metallistöö, portselan, tikandid, nikerdused.

Hiinlane ise

Sageli ei saa lõunaprovintsis elav hiinlane põhjas elavast hiinlasest aru, sest nende keel on erinev. Meid teenindades tundus tüüpiline hiinlane olevat väga abivalmis ja lahke. Oma koju küll hiinlane võõraid ei kutsuks ja võõrustaks neid pigem restoranis.

Peres võib olla maksuvabalt üks laps, teised lapsed lähevad reeglina maksu alla. Hämmitav oli, et olümpiamängude ajal nägime vähe lapsi. Mõistmatuks jäi ka see, miks linnas on lastele mõeldud kaupluseid nii vähe.

Tundub, et hiinlane on äärmiselt seaduskuulekas, lojaalne perele ja tööle, ustav kommunistlikule parteile, kuid kardab seda. Põhiline sõidu- ja töövahend on jalgratas, viimasel ajal on linna ilmunud patareiga töötavad jalgrattad. Kolmerattalistel jalgratastel veeti kõike, ehitusmaterjalidest lasteni välja. Näiteks toimivad Pekingi prügifirmad ainult jalgrataste toel.

Panin tähele, et hiinlane ei trüginud ei eskalaatoril, metroom, tänaval ega mujal. Ma ei tabanud kunagi, et mõni hiinlane oleks olnud mul „seljas”. Tä hoidis alati soliidset turvatsooni.

Loo autor hiinlannadega.

2x Erakogu

Ta ei tormanud, nagu oleks käes maailma lõpp, vaid läks kiirustamata, kuid teisi arvestades oma teed.

Pealinn Peking

Pekingi linn on ca 1/3 Eesti pindalast ja seal elab ca 16 miljonit elanikku. Linn ise ei ole Hiina suurim. Pekingit ei tahteta pindalalt ega rahvaarvult oluliselt kasvatada, aga olümpiamängudega seoses pidi seda tegema. Meie rühmajuht, kes käis Pekingis ka kaks aastat tagasi, ütles, et linn ei ole enam seesama. Keegi ei usuks, et nii lähikese ajaga on tohutuid kaevetöid täis linnast saanud lääne arhitektuuriga olümpialinn. Meeletud kõrgehitused, laiad tänavad, milles võib samaaegselt liikumas näha autosid neljas-viies reas ja lisaks siserajal kahe- või kolmerattalisi jalgrattaid. Pekingis on üle 70 000 takso ja vähemalt miljon erisugust jalgratast.

Enne reisi ostime Hiina kohta väikese raamatu, kus olid kirjas kümme turistide poolt enim külastatavat objekti. Meie olime väga kultuurilembelised ja külastasime neist kaheksat.

Ei oleks ette kujutanud, kuidas oleks liiklust linnas korraldatud, kui kolmele metroole poleks veel kolme lisaks ehitatud. Võistluspaikadesse liikumine oli äärmiselt efektiivne just metrooga, kuigi meeletu rahvamass ei lasknud seal ennast vabalt tunda. Kõige kiirem liiklusvahend Pekingis oli takso. Neid jätkus igale poole ja üle kümne minuti tuli meil taksot oodata vaid siis, kui tühjenes 91 000 pealtvaatajat mahutav olümpiaaadiion.

Taksosõit oli väga odav – üks kilomeeter maksis vaid 3 krooni. Eranditult igal taksol oli taksoemeeter, juhul nimelipik rinnal.

Jalgratastel veetakse kõike, ka prügi.

Sõidu lõppedes võeti raha vaid kvititšil oleva summa eest. Kui andsid rohkem, said ülejäägi täpselt tagasi. Lisaraha, kasvõi hea teeninduse eest, keelduti vastu võtmast, sest see on Hiinas seadusega keelatud. Taksojuhid olid väga puhtad, korrektselt riietud ja reeglina oli neil vasaku käe väiksema sõrme küüs tunduvalt teistest küüntest pikem, mis näitab, et nad on tavahiinlastest pisut jõukamad.

Meie ei näinud meeletu liikluspildis ühtegi kriimustatud või mõlki autot. Nägime vaid kahte kerget kokkupõrget. Jalgratturite liikumine linnas liikluskaoses tundus lausa enesetapuna. Aga ju autojuhid arvestasid ohuga ja olid selleks valmis. Öösel kohtusime tänavakohvikus juhuslikult telemeeste ja spordireporter Anu Sääritsaga, kelle käest kuulsime õnnelikust liiklusvariist spordikommentaator Andres Kuuse ja operaator Teet Konkisiga. Mehed sõitsid olümpiamängude lõpu puhul korraldatud ühiselt öhtusõigilt hotelli ja taksojuht jäi roolis magama. Auto tegi mitu tiiru ja jäi

lõmmis katusele seisma. Kohale oli kohal rahvahulk, kiirabi, päästeteenistus ja politsei. Mehed viidi haiglasse, kus Kuusel ömmeldi paremat kätt, Konkisul oli peas vaid paras muhk. Meestele üritati selgeks teha, et nad esitaksid kahjunõude, millest meie mehed eetilistel kaalutlustel loobusid, sest nende meelest oleks see niigi halvas seisus taksojuhi elu täitsa tuksi keeranud.

Anu Säärits kiitis taevani, kui hästi oli korraldatud telemeeste liiklus võistluspaikadesse ja turvakontrolli. Kõik ajakirjanikud ja teleülekanne seotud isikud viidi turvatsooni, kus neile tehti täielik ühekordne kontroll ja viidi siis bussidega võistluspaika. Eelmisel mängudel pidi igas võistluspaigas tegema uue kontrolli. See oli ajakirjanikele suur ajavõit ja tegi nende niigi keerulise töö varasemaga võrreldes tunduvalt kergemaks. Vaatamata sellele magasid mõned telereporterid ajapuudusel lausa võistluspaigas.

Järgneb...

LEONHARD SOOM

Vahetusõpilaseks olemine aitab keelt õppida ja sõpru leida

Türi majandusgümnaasiumil on juba aastaid sõpruslapsed ühe kooliga Saksamaal. Oleme vahetanud suuremaid õpilasgrupe ja igal aastal on kahel meie kooli õpilasel võimalus kaks kuud Saksamaal vahetusõpilaseks olla. Sel aastal olime nendeks meie. Meie sõpruskool on majanduskallakuga kutsekool ja see asub Ida-Friisimaal, Aurichis, Saksamaa loodeosas. Meie olime kaheksas õpilasvahetus.

Projekti rahastavad rotarid, täpsemalt Rotary Club Grossefehn Wiesmoor. Õpilasvahetuse algatajaks oli sõpruskooli õpetaja Hans-Jörg Hayen, kes on tänaseni projekti eestvedaja. Rotarid toetasid sealt elamist, makstes lisaks ka igakuist taskuraha. Ise tuleb õpilasel maksta vaid lennupiletite eest.

Need õnnelikud, kes saavad Saksamaale sõita, valitakse vestluse, kus osalevad direktor, õppealajuhataja ja saksa keele õpetaja.

Esimene päev võõral maal oli 18. august. Hamburgi lennujaamas võeti meid väga meeldivalt roosidega vastu. Edasi järgnes pikk sõit Aurichisse, kus ootasid meid meie majutajad.

Kui võõraste inimeste juures elada, siis tekib ikka lahkeliidid ja on eriarvamusi, kuid sellest hoolimata olid pered väga toredate ja toetavad. Pereelu Saksamaal ei erine eriti Eesti omast. Peres kehtisid kindlad reeglid ja kord oli majas. Peole lubati minna kord nädalas ning alla 18aastased noored pidid olema kodus kell 24. Sakslastele on ka väga tähtis, et vähemalt kord päevas, kas lõunal või õhtul, sööb terve pere koos. Ka söögid eesti toitudest väga ei erinevad, kuid paigale iseloomulikke leidsid siiski. Näiteks Grünkohl. See on lehtkapsast valmistatud püree, mida süüakse koos kartulite ja hästi rasvase liha või vorstidega. See on tüüpiline toit just sügisel, kus seda eriti maal suurte padadega keedetakse. Taimenast kutsutakse rahvasuus aga idafriisi palmiks.

Väga huvitav oli Ida-Friisimaa teekultuur. Tõeline friislane joob teed 4-5 korda päevas. Magusaks teeb selle toorsuhkur, mida kutsutakse kluntjeks. Kindlasti kallatakse väikese kulbikese tassi ka rõõsk koor, mis pilvekese või roosikesena tassipõhjust pinnale kobrutab. Ja nagu ikka Saksamaal, on ka selles piirkonnas populaarsed jalgpall ja õlu. Õlut tohivad seal osta ja juua juba 16aastased.

Koolielu erines meie kooli omast veidi rohkem. Kooli said õpilased kas bussiga, autoga või jalgrattaga. Enamus õpilasi sõitsid jalgratatega. Kui Eestis pead tähelepanelik olema, et mitte autoga alla jääda, siis seal tuleb eriti jälgida jalgrattureid.

Tunnid algasid kell 7.50. Tund kestis küll 45 minutit, kuid neil olid paaritunnid, nii et kokku oli kestvus tund ja 30 minutit. Vahetunnid olid 15 ja 20 minutit ning sel ajal ei tohtud viibida ei klassis ega koridorides. Põhjenduseks toodi, et see kõik on varguste ärahoidmiseks. Enamus õpilasi koondus vahetunniks suitsetajate alale. Ka need, kes ise suitsetajad pole. Suitsetajate ala oli eraldatud võrkaiaga, nii et pillikult õeldes olid suitsetajad nagu ahvid puuris. Koolis sööklat ei olnud. Toit võeti kodust kaasa või osteti kohvikust.

Ka tunni kord erines meie omast. Tunnid olid vabamad. Õpetajad närisid nätsu või istusid laua peal. Õppides oli arutlemisel ja kaasarääkimisel suur osa. Kaasatööamine moodustas 50% perioodihindest. Palju oli majandusega seotud õppeaineid: raamatupidamine, äri-inglise keel, arvutiõpetus, kus õpiti ka kümne sõrmega trükkimist, ja majanduspraktika, mis toimus majandusklassis, mille sarnane meie koolis kohe-kohe avatakse. Selle klassi ehitamist toetas ka saksa rotarite klubi.

Klassis oli hästi palju välismaalasi, näiteks kaks venelast, kaks Türgist pärit kurdi, noori Pakistanist, Vietnamist ja Süüriast. Terves koolis oli üldse palju kurde või türklasi. Kõige paremini saime läbi just välismaalastega. Kõik inimesed olid väga sõbralikud, mis on ka suurim erinevus Eesti ühiskonnast. Eestisse tagasi tulles oli esimene šokk, et kõik on nii hall ja inimesed mossis. Saksamaal olid inimesed palju sõbralikumad ja teiste suhtes sallivamad.

Pärast tunde käisime sõpradega kohtumas või söppamas. Reede või laupäeva õhtuti käisid sealsed noored diskol. Üks kuulsaimaid neist oli Dinis, kus ka meie paar korda käisime. Vaba aega sisustasid ka meie külalisvanemad või rotarid. Perega käisime ka kaks korda Hollandis ning külastasime Saksamaa linnu, sealhulgas ka Bremenit. Ühiseid ettevõtmisi oli ka Rotary klubiga. Koos käisime õhtust söömas ning vabaõhuetendust vaatamas.

Tänuhäeks toredate võimaluste eest Saksamaal elada teevad vahetusõpilased rotaritele ettekande. Eelnevalt on jutustatud näiteks e-koolist, endistest vahetusõpilastest, meie kooli traditsioonidest. Meie teemaks oli laulupidu, sest sealsed rotarid plaanivad sel suvel Tallinnasse laulupeole sõita. Ettekande pidime esitama ka kooli klassikaaslastele.

Vahetusõpilaseks olemise suurimad plussid on keele õppimine ja uute sõprade leidmine. Sõpradega suhtleme edasi ja loodame, et seda veel kaua. Ning kohe, kui võimalus tekib, tahaks sinna tagasi sõita!

TMG II. KLASSI ÕPILASED ANGELA TALVI JA TIINA TUPITS